

PRZEDMOWA DO WYDANIA DRUGIEGO (Alicja Żywczok)	9
PRZEDMOWA	11
WSTĘP – Jak ludzie żyją? Temat odwiecznie pasjonujący	15
KONCEPCJA I PROBLEMATYKA BIOGRAFII OGÓLNEJ – Nazwa i przedmiot biografii ogólnej – Nauka o życiu jednostki na tle stosunków międzyludzkich – Biografia ogólna a biografie konkretne – Wykonalność programu biografii ogólnej – Przysłowia jako stwierdzenia prawidłowości w życiu ludzkim – Fragmenty biografii ogólnej w literaturze pięknej – Fragmenty biografii ogólnej w piśmiennictwie moralistycznym – Składniki biografii ogólnej w charakterologii i w nauce o osobowości – Elementy biografii ogólnej w etnopsychologii – Biografia ogólna a psychologia ogólna – Biografia ogólna a psychologia rozwojowa – Biografia ogólna a psychologia społeczna – Biografia ogólna na tle koncepcji klasyków psychologii naukowej – Biografia ogólna a tzw. psychologia życia – Problematyka biografii ogólnej – Zdobywanie chleba i jedzenie – Dach nad głową, odzież i walka z cierpieniem – Życie seksualno-erotyczne – Życie rodzinne – Życie zabawowe i towarzyskie – Życie kulturalne – Formy i przebieg życia.	19
ŻYCIE ZWIERZĄT A LUDZI – Poglądy – Tryb życia zwierząt – Zdobywanie pokarmu i zaspokajanie głodu – Formy walki i zabezpieczeń – Płeć i potomstwo – Zabawy – igraszki zwierząt – Odpoczynek i lenistwo zwierząt – Życie społeczno-towarzyskie zwierząt – Czego brak w życiu zwierząt? – Zmienność i wielopostaciowość potrzeb ludzkich – Przyczyny komplikacji i zmienności potrzeb ludzkich	46
MOTORY ŻYCIA LUDZKIEGO – Zapatrywania filozoficzne – Ewolucjonizm i koncepcja instynktu – Rzecznicy psychologii dynamicznej – Istotne różnice między psychiką ludzi i zwierząt – Motory aktywności ludzkiej – „Świat” ludzkich potrzeb – Motywy postępowania – Egoizm, sympatia i altruizm	

w motywach postępowania – Problem ideowych motywów postępowania –
Pycha i ambicje jako motywy postępowania – Droga do koncepcji wielości
motorów życia ludzkiego – Układ motorówżycia ludzkiego. 65

ŁUDZIE MIĘDZY SOBĄ – Sprawa społecznej natury człowieka – Biegunowo
sprzeczne oceny natury ludzkiej – Stosunki międzyludzkie – Stosunki międ-
zyludzkie a stosunki społeczne – Przegląd stosunków międzyludzkich –
Podstawowe czynności w stosunkach międzyludzkich – Poznanie jako
wzajemne ocenianie się – Oceny według jakości aparycji – Oceny według
cech mowy i wymowy – Oceny według cech temperamentu – Oceny po-
stępowania i cech osobowości – Wzajemne postawy – Przegląd wzajem-
nych oddziaływań ludzi na siebie – Oddziaływanie wyrazem uczuć i apary-
cja – Oddziaływanie werbalno-logiczne – Egoizm, walka i współdziałanie
– Główne formy współdziałania – Opiekuństwo i pomoc – Od koleżeństwa
do przyjaźni – Formy i uzależnienia przyjaźni – Współżycie towarzyskie –
Walka w stosunkach międzyludzkich – Główne formy walki psychologicz-
nej – Współzawodnictwo w walce o byt – Strach jako instrument agresji
i obrony – Odstraszenie i tzw. Równowaga strachu – Strach „pozytywny”
w stosunkach międzyludzkich – Sprawa powszechności pewnych form
walki – Rola kłamstwa i pozorów w stosunkach międzyludzkich – Formy
i skutki nieprzyjaźni – Uzależnienia jakości stosunków międzyludzkich . . . 106

WALKA O BYT – Wstęp pojęcie walki o byt 170

Głód i zjawiska pochodne – Głód i pragnienie a przemiana
podstawowa – Uzależnienia walki z głodem – Przeżycia głodu – Łęki głó-
dowe – Zabezpieczenia przed głodem – Zabezpieczenia bezpośrednie –
Zabezpieczenie pośrednie – Walka o byt a sprawa tzw. ekonomii wysiłku –
Chleb „za darmo” – Praca jako forma walki o byt – Postawy wobec pracy
– Mobilizacja sił do pracy – Postawy do przedmiotu pracy i do jej wytwó-
rów – Aspołeczne formy walki o byt – Patologia walki o byt – Chciwość
i skąpstwo – Miraż złota – Abnegacja w walce o byt – Gospodarka
jednostkowa 173

Kuchnia i jedzenie – Fizjologia i psychologia jedzenia – Żywność,
pokarmy i potrawy – Psychologiczna rola wynalazku ognia – Jedzenie dla
przyjemności – Powstawanie techniki kulinarnej – Następstwa techniki
kulinarnej – Geneza potraw i proces ich zróżnicowania – Wikt i jego for-
my – Apetyt – Obżarstwo, sybarytyzm i smakoszostwo – Postawy niedo-
żywionych – Wspólny stół, biesiady i współbiesiadnicy – Picie napojów
wysokowych – Rola pijaństwa w życiu ludzkim – Narkotyki i narkomania –
Poczęstunki – Magiczna rola jedzenia i picia 205

Odzież i strój – Rozróżnienie terminów – Podstawowe funkcje odzieży
– Uzależnienia zmian odzieży – Garderoba i jej zróżnicowanie – Strój –
Prestiżowa i sakralna rola stroju – Estetyczny aspekt stroju – Erotyczny

aspekt stroju i moda – Indywidualne uzależnienia odzieży, względnie stroju – Stroje tradycyjne – Gromadzenie i posiadanie odzieży – Chorobliwa troska o strój i abnegacja	225
Dach na głowę – Czynniki domotwórcze – Stały dach nad głową i jego funkcje – Mieszkanie i dom – Zabezpieczenia w dachu nad głową – Od legowiska do łóżka – Funkcje mebli – Higieniczne funkcje dachu nad głową – Estetyczne funkcje mieszkania i domu – Dom rodzinny	235
Troska o bezpieczeństwo – Rola bezpieczeństwa w życiu ludzi – Co to jest niebezpieczeństwo? – Zagrożenia ze strony ludzi – Zabezpieczenia	243
Walka z cierpieniem – Pojęcie i formy cierpienia – Postawy wobec zdrowia i choroby – Pacjenci i lekarze – Walka z kalectwem – Walka z cierpieniem moralnym – Odporność na cierpienia i cierpiętnictwo	248
ŻYCIE SEKSUALNO-EROTYCZNE	257
Seksualne podstawy – Wstęp – Biografia życia seksualno-erotycznego – Seksualne podstawy życia erotycznego – Pożądliwość seksualna – Funkcje marzeń – Treści i formy marzeń seksualnych – Sny o treści seksualnej – Obiektywne przejawy potrzeb seksualnych – Wybiórczość obserwacyjna o podłożu seksualnym – Wypowiedzi o treści lub intencji seksualnej – Prowokacje seksualne – Roztaczanie walorów osobistych – Pieszczoty seksualne – Stosunki seksualne – Namiętność i oziębłość seksualna – Dosyt, niedosyt, przesyt seksualny – Zbiór uzależnień – Wstyd seksualny – Uzależnienia kalkulacyjne	257
Erotyczne nadbudowy – Baza a nadbudowa w życiu seksualno-erotycznym – Poszukiwanie partnera i dobór erotyczny – Durzenie się i flirt – Zakochanie się – Szczęście w miłości – Zazdrość i dramaty erotyczne – Dzieje miłości – Pożycie małżeńskie i osobowościowe skutki powiązań erotycznych – Formy życia erotycznego – Życie erotyczne i więź rodzinna – Biograficzna rola miłości.	291
ZABAWY, GRY I ROZRYWKI – Funkcje zabaw – Rozmaitość zabaw – Zabawy i uciechy ruchowe – Funkcje i formy tańca – Zabawy ruchowe oparte na współzawodnictwie – Zabawy jako uciechy kontemplacyjne – Gry umysłowe – Smak ryzyka – Hazard – Postawy wobec gier umysłowych – Rozrywki – Hobby jako rozrywka – Zabawowa strona działalności twórczej	317
ŁUDZIE SIĘ UCZĄ – Człowiek jako istota ucząca się – Kiedy mówimy o uczeniu się? – Ogólna koncepcja uczenia się – Zabawy i naśladownictwo jako formy uczenia się – Uczenie się przygodne i nabywanie doświadczenia – Uczenie się poprzez praktykę – Uczenie się obowiązkowe – Formy wymagań w szkolnym uczeniu się – Rola uczenia się szkolnego w życiu jednostki – Uczenie się samodzielne i samokształceniowe – Uczenie się jako swoiste	

działanie – Wielowarstwowość uczenia się jako działania – Uczenie się a poznawanie – Społeczna rola i socjologiczna strona uczenia się – Rezultaty uczenia się	343
 Ludzie Tworzą – Rola twórczej działalności w życiu ludzi – Praca wytwórcza a działalność twórcza – Ogólna charakterystyka działalności twórczej – Przegląd uzależnień działalności twórczej – Zewnętrzne i wewnętrzne uzależnienia działalności twórczej – Osobiste uzależnienia działalności twórczej – Przygotowanie do działalności twórczej – Fantazja i niepokój twórczy – Twórczy stosunek do rzeczywistości i styl życia – Rola ogólnej inteligencji w działalności twórczej – Twórczy talent – Witalność i zdrowie – Uzależnienia moralne – Genialność jako splot osobistych warunków wysoce oryginalnej działalności twórczej – Reakcje na społeczny oddźwięk działalności twórczej	366
 Ludzie Korzystają z Kultury – Korzystanie z kultury – Potrzeby kulturalne – Problem recepcji kultury – Problem i pojęcie rozumienia – Formy i przebieg rozumienia – Rozumienie podmiotów niewerbalnych – Sytuacja czytelnika, widza, słuchacza – Uczucia bieżące czytelnika, widza, słuchacza – Uczucia pochodne z odbioru podmiotów kulturowych – Wpływ podmiotów kulturowych na postępowanie – Wpływ podmiotów kulturalnych na osobowość – Typy osobowości czytelników	395
 Ludzie Wierzą i Filozofują – Wierzyć a wiedzieć – Droga od działania do świata wartości – Ideały i wartości naczelne – Proces scalania doświadczenia i wiedzy osobistej – Nadmiar potrzeb samozachowawczych i jego następstwa – Pogląd na świat – Charakter wierzeniowy poglądów na świat – Integracyjna rola poglądu na świat – „Pociecha” z poglądu na świat	424
 Bieg i Formy Życia – Problematyka – Tryb życia powszedniego – Przebieg życia – Poziomy życia – Jakościowe formy, czyli style życia – Uroda życia – Los człowieka	439
 Metody Biografii Ogólnej – Założenia – Dobór metod roboczych – Metody obserwacyjne – Możliwości eksperymentowania w biografii ogólnej – Eksperyment biograficzny – Pamiętniki, autobiografie – Sposoby korzystania z materiału pamiętnikarskiego – Pamiętniki konkursowe – Interpretacja psychologiczna wytworów	454
 Piśmiennictwo	467